

Promocja europejskiej produkcji audiowizualnej

1. Wstęp

W związku z poszerzeniem zakresu przedmiotowego dyrektywy, sprawa promocji europejskiej produkcji audiowizualnej, która do tej pory odnosiła się jedynie do tradycyjnie rozumianego rozpowszechniania telewizyjnego, została rozszerzona na zarówno inne linearne audiowizualne usługi medialne jak również na audiowizualne usługi medialne na żądanie świadczone przez dostawców usług medialnych (art. 3i ust.1). Na podstawie tych przepisów państwa członkowskie mają zapewnić, w granicach możliwości i w stosowny sposób, promocję europejskiej produkcji audiowizualnej poprzez zarezerwowanie dla utworów europejskich większości łącznego czasu (z wyłączeniem wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstowych) programu telewizyjnego rozpowszechnianego w szczególności przez telewizję analogową i cyfrową, transmisję strumieniową na żywo (live streaming), nadawanie w Internecie (webcasting) oraz poprzez sekwencyjne udostępnianie audycji (near-video-on-demand). Dodatkowo dyrektywa wskazuje przykłady form promocji europejskich utworów audiowizualnych za pomocą audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, która mogłaby polegać np. na udziale finansowym takich usług w produkcji utworów europejskich i zakupie praw do nich lub udostępnianiu lub eksponowaniu utworów europejskich w katalogu audycji oferowanych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie.

Głównym zdaniem dokumentu problemowego jest rozważenie możliwych wariantów dotyczących promocji europejskiej produkcji audiowizualnej w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie oraz problemów związanych z objęciem regulami tego typu wszystkich linearnych audiowizualnych usług medialnych.

2. Wyjaśnienie podstawowych pojęć

- Rozpowszechnianie telewizyjne lub przekaz telewizyjny (AMSD, art. 1 lit. e)

»rozpowszechnianie telewizyjne« lub »przekaz telewizyjny« (tzn. linearna audiowizualna usługa medialna) oznacza audiowizualną usługę medialną świadczoną przez dostawcę usług medialnych, umożliwiającą równoczesny odbiór audycji na podstawie układu audycji;

- Audiowizualna usługa medialna na żądanie (AMSD)

Motyw 42

Audiowizualne usługi medialne na żądanie różnią się od usług przekazu telewizyjnego możliwościami wyboru i kontroli, jakie dają użytkownikowi, a także wpływem, jaki wywierają na społeczeństwo. Uzasadnia to objęcie audiowizualnych usług medialnych na żądanie węższym zakresem regulacji, co oznacza, że powinny one pozostawać w zgodności jedynie z podstawowymi zasadami określonymi w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 1 lit. g

»audiowizualna usługa medialna na żądanie« (tzn. nielinearna audiowizualna usługa medialna) oznacza audiowizualną usługę medialną świadczoną przez dostawcę usług medialnych, umożliwiającą użytkownikowi odbiór audycji w wybranym przez niego momencie i na jego życzenie w oparciu o katalog audycji przygotowany przez dostawcę usług medialnych;

- Utwory europejskie (AMSD, art. 1 lit. n)

n) (i) »utwory europejskie« oznaczają:

- utwory pochodzące z państw członkowskich,
- utwory, które pochodzą z europejskich państw trzecich będących stronami Europejskiej konwencji Rady Europy o telewizji ponadgranicznej i które spełniają warunki określone w ppkt (ii),
- utwory powstałe w koprodukcji w ramach umów dotyczących sektora audiowizualnego zawartych pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi i spełniające warunki określone w tych umowach,
- zastosowanie przepisów tiret drugiego i trzeciego zależy od tego, czy w danych państwach trzecich utwory pochodzące z państw członkowskich nie są objęte środkami dyskryminacyjnymi;

ii) utwory, o których mowa w ppkt (i) tiret pierwsze i drugie, są utworami wykonanymi głównie przez autorów i pracowników zamieszkałych przynajmniej w jednym z państw, o których mowa w ppkt (i) tiret pierwsze i drugie, pod warunkiem że spełniają jeden z następujących trzech warunków:

- są wykonane przez co najmniej jednego producenta mającego siedzibę w co najmniej jednym z tych państw, lub
- są produkowane pod nadzorem i faktyczną kontrolą co najmniej jednego producenta mającego siedzibę w co najmniej jednym z tych państw, lub
- udział współproducentów z tych państw w łącznych kosztach koprodukcji jest większościowy, a koprodukcja nie jest kontrolowana przez żadnego producenta mającego siedzibę poza tymi państwami.

iii) utwory niebędące utworami europejskimi w rozumieniu ppkt (i), ale powstałe w ramach dwustronnych umów o koprodukcji zawartych między państwami członkowskimi a państwami trzecimi uważane są za utwory europejskie, pod warunkiem że współproducenti ze Wspólnoty mają większościowy udział w łącznych kosztach produkcji i że produkcja ta nie jest kontrolowana przez żadnego producenta mającego siedzibę poza terytorium państw członkowskich.

3. Odpowiednie przepisy

3.1. Usługi linearne

Motyw 10

Komisja przyjęła inicjatywę „i2010: europejskie społeczeństwo informacyjne” w celu wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w sektorze społeczeństwa informacyjnego i w sektorze mediów. Jest to wszechstronna strategia mająca stymulować produkcję utworów europejskich, rozwój gospodarki cyfrowej oraz asymilację ICT – w kontekście konwergencji usług, sieci i urządzeń z dziedziny społeczeństwa informacyjnego i mediów – poprzez unowocześnianie i wykorzystywanie wszystkich instrumentów polityki UE: instrumentów regulacyjnych, badań oraz partnerstw z przedsiębiorstwami branżowymi. Komisja zobowiązała się do stworzenia spójnych ram rynku wewnętrznego dla usług społeczeństwa informacyjnego i usług medialnych w drodze uaktualnienia ram prawnych, którym podlegają usługi audiowizualne, przy czym pierwszym krokiem w tym kierunku był wniosek Komisji z 2005 r. dotyczący uaktualnienia dyrektywy o telewizji bez granic i przekształcenia jej w dyrektywę o audiowizualnych usługach medialnych. Cel przewidziany w inicjatywie i2010 zostanie zasadniczo osiągnięty, jeżeli umożliwi się przedsiębiorstwom rozwój w warunkach regulowanych jedynie w niezbędnym stopniu a rozpoczynającą działalność małym

przedsiębiorstwom – które są bogactwem i pracodawcami przyszłości – pozwoli się na prosperowanie, wprowadzanie innowacji i tworzenie miejsc pracy na wolnym rynku.

Motyw 20

Rozpowszechnianie telewizyjne obejmuje obecnie w szczególności telewizję analogową i cyfrową, transmisję strumieniową na żywo (live streaming), nadawanie w Internecie (webcasting) oraz sekwencyjne udostępnianie audycji (near-video-on-demand), gdy tymczasem na przykład usługa wideo na żądanie (video-on-demand) jest audiowizualną usługą medialną na żądanie. Zasadniczo wymogi niniejszej dyrektywy mające zastosowanie do rozpowszechniania telewizyjnego lub audycji telewizyjnych, które są udostępniane przez tego samego dostawcę usług medialnych także jako audiowizualne usługi medialne na żądanie, powinno się uważać za spełnione, jeżeli spełnione są wymogi mające zastosowanie do przekazu telewizyjnego, tzn. transmisji linearnej. Jeżeli jednak usługi różnego rodzaju udostępniane są równolegle, ale mają charakter wyraźnie odrębny, niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do każdej z danych usług z osobna.

Artykuł 4

1. Państwa Członkowskie zapewnią, wtedy gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy telewizyjni zarezerwowali utworom europejskim, większości łącznego czasu nadawania programu, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstowych. Mając na uwadze odpowiedzialność nadawcy wobec odbiorców w zakresie informacji, edukacji, kultury oraz rozrywki, proporcja ta powinna być osiągana stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów.

2. Jeżeli nie jest możliwe osiągnięcie proporcji zgodnie z ust. 1, należy przyjąć niższą, jednakże nie powinna ona być niższa niż średnia dla danego Państwa Członkowskiego w 1988 r.

W przypadku Republiki Greckiej oraz Republiki Portugalskiej rok 1988 zastępuje się rokiem 1990.

3. Od dnia 3 października 1991 r. co dwa lata Państwa Członkowskie będą składać Komisji sprawozdanie ze stosowania niniejszego artykułu oraz art. 5.

Sprawozdanie to będzie zawierać w szczególności dane statystyczne dotyczące osiągnięcia proporcji, o której mowa w niniejszym artykule oraz art. 5, dla każdego z programów telewizyjnych podlegających ustawodawstwu danego Państwa Członkowskiego, przyczyny nieuzyskania tej proporcji w indywidualnych przypadkach oraz podjęte lub ustanowione środki mające na celu umożliwienie osiągnięcia wymaganej proporcji.

Komisja poinformuje inne Państwa Członkowskie oraz Parlament Europejski o wspomnianych sprawozdaniach oraz, jeśli to konieczne, wyda opinię dotyczącą sprawozdania. Komisja zapewni stosowanie niniejszego artykułu oraz art. 5 zgodnie z postanowieniami Traktatu. Komisja może uwzględnić w wydawanej przez siebie opinii postęp osiągnięty w stosunku do lat ubiegłych, udział audycji telewizyjnych emitowanych po raz pierwszy w programie, szczególne uwarunkowania w przypadku nowych nadawców programów telewizyjnych oraz specyficzną sytuację państw o niskich zdolnościach produkcyjnych w dziedzinie programów audiowizualnych lub ograniczonych obszarach językowych.

4. Rada dokona oceny wdrożenia niniejszego artykułu na podstawie sprawozdania Komisji oraz towarzyszących im projektów nowelizacji, jeśli okażą się potrzebne, nie później niż pod koniec piątego roku od daty przyjęcia niniejszej dyrektywy.

W tym celu sprawozdanie Komisji będzie uwzględniać, na podstawie informacji dostarczonych przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ust. 3, rozwój rynku Wspólnoty oraz sytuację międzynarodową.

Artykuł 5

Państwa Członkowskie zapewnią, wtedy gdy jest to możliwe do zrealizowania i za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy zarezerwowali co najmniej 10% czasu nadawania programu lub, wedle uznania Państwa Członkowskiego, co najmniej 10% budżetu programowego dla utworów europejskich wyprodukowanych przez producentów niezależnych od nadawców, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstowych. Mając na uwadze informacyjne, edukacyjne, kulturalne oraz rozrywkowe zadania nadawcy wobec odbiorców, proporcja ta będzie osiągana stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów; musi ona zostać osiągnięta także poprzez rezerwowanie odpowiedniego udziału dla utworów nowych, tzn. utworów nadawanych w okresie pięciu lat od daty ich produkcji.

3.2. Usługi na żądanie

Motyw 48

Audiowizualne usługi medialne na żądanie mogą w przyszłości częściowo zastąpić rozpowszechnianie telewizyjne. W związku z tym należy w miarę możliwości wspierać produkcję i dystrybucję utworów europejskich, a przez to aktywnie przyczyniać się do promowania różnorodności kulturowej. Takie wsparcie dla utworów europejskich mogłoby polegać, przykładowo, na udziale finansowym takich usług w produkcji utworów europejskich i na zakupie praw do nich, zapewnianiu ich minimalnego udziału w katalogu usług wideo na żądanie lub prezentowaniu ich w sposób atrakcyjny w elektronicznym przeglądzie audycji. Ważne jest regularne weryfikowanie stosowania przepisów dotyczących wspierania utworów europejskich przy pomocy audiowizualnych usług medialnych. Również w sprawozdaniach, o których mowa w niniejszej dyrektywie, państwa członkowskie powinny uwzględnić przede wszystkim udział finansowy takich usług w produkcji i zakupie praw do utworów europejskich, udział utworów europejskich w katalogach audiowizualnych usług medialnych oraz faktyczne korzystanie z utworów europejskich oferowanych w ramach tych usług.

Artykuł 3i

- 1. Państwa członkowskie zapewniają, by dzięki audiowizualnym usługom medialnym na żądanie świadczonym przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji promowane były – w granicach możliwości i w stosowny sposób – produkcja utworów europejskich oraz dostęp do nich. Taka promocja mogłaby polegać między innymi na udziale finansowym takich usług w produkcji utworów europejskich i zakupie praw do nich lub udostępnianiu lub eksponowaniu utworów europejskich w katalogu audycji oferowanych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie.*
- 2. Nie później niż dnia 19 grudnia 2011 r., a następnie co cztery lata, państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania z wdrożenia ust. 1.*
- 3. W oparciu o informacje przekazane przez państwa członkowskie oraz niezależną analizę, Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania ust. 1, uwzględniając przy tym rozwój rynku i technologii oraz cel, którym jest różnorodność kulturowa.*

4. Opis zmiany stanu prawnego

Zmiany w zakresie promocji europejskiej produkcji audiowizualnej wynikają bezpośrednio z rozszerzenia przedmiotowego dyrektywy i objęcia przez nią nowych usług w tym usług na żądanie jak również z tzw. dwustopniowej regulacji.

Wprowadzenie pojęcia audiowizualnych usług medialnych sprawia, że wymogi odnoszące się do promocji europejskiej produkcji audiowizualnej zostały poszerzone na usługi spełniające wymogi definicyjne audiowizualnych usług medialnych. Jednak zgodnie z zasadą stopniowalnej regulacji zaproponowaną w dyrektywie, inne wymagania stawiane są linearnym usługom i usługom na żądanie.

4.1. Usługi linearne

W przypadku rozpowszechniania telewizyjnego (tzn. linearnej audiowizualnej usługi medialnej) wymogi w zakresie promocji europejskiej produkcji audiowizualnej określone w obowiązującej dyrektywie „O telewizji bez granic” zostały rozszerzone o usługi takie jak transmisja strumieniowa na żywo (*live streaming*), nadawania w Internecie (*webcasting*) oraz sekwencyjnego udostępniania audycji (*near-video-on-demand*).

W związku z tym nowe usługi linearne będą podlegać takim samym obowiązkom związanym z promocją europejskiej produkcji audiowizualnej jak rozpowszechnianie telewizyjne.

4.2. Usługi na żądanie

W przypadku usług na żądanie należy podkreślić, iż art. 3i stawia mniej restrykcyjne wymagania w zakresie promocji europejskiej produkcji audiowizualnej niż ma to miejsce w przypadku rozpowszechniania telewizyjnego. W przypadku usług na żądanie państwa członkowskie zostały zobowiązane do zapewnienia, w granicach możliwości i w stosowny sposób, promocji produkcji utworów europejskich oraz dostępu do nich. Dyrektywa wskazuje, że wspomniana promocja mogłaby między innymi polegać na udziale finansowym takich usług w produkcji utworów europejskich i zakupie praw do nich lub udostępnianiu czy eksponowaniu utworów europejskich w katalogu audycji oferowanych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie. Ponadto w znowelizowanej dyrektywie państwa członkowskie zostały zobowiązane do przedłożenia Komisji sprawozdania (do 19 grudnia 2011 r.) z wdrożenia tych przepisów (art. 3i ust.2). Na podstawie uzyskanych w ten sposób informacji oraz niezależnej analizy Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania wspomnianych regulacji.

5. Zagadnienia do dyskusji

5.1. Usługi linearne

5.1.1. Czy monitoringiem przestrzegania obowiązków wynikających z zapewnienia większości czasu nadawania dla utworów europejskich we wszystkich usługach liniarnych powinna zajmować się KRRiT monitorująca nadawców w tym względzie? Jeśli nie to proszę podać jaka instytucja/organizacja powinna Państwa zdaniem tym się zajmować.

5.1.2. Czy obecne reguły dotyczące rozpowszechniania są odpowiednie dla nowych usług liniarnych? Czy obecne reguły dotyczące ewidencji będą miały zastosowanie?

5.1.3. W jaki sposób zapewnić realizację wymogu związanego z promocją europejskiej produkcji audiowizualnej w przypadku rozpowszechniania telewizyjnego nie podlegającego obowiązkowi koncesjonowania a pozostającego w polskiej jurysdykcji np. transmisja strumieniowa na żywo (live streaming) czy nadawanie w Internecie (webcasting)?

5.1.4. Jak należy rozwiązać kwestię przechowywania audycji w przypadku rozpowszechniania telewizyjnego nie podlegającego obowiązkowi koncesjonowania a pozostającego w polskiej jurysdykcji np. transmisja strumieniowa na żywo (live streaming) czy nadawanie w Internecie (webcasting)?

5.1.5. Czy możliwość określenia w drodze rozporządzenia KRRiT niższego udziału w programach telewizyjnych audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim oraz audycji europejskich powinna zostać rozciągnięta na usługi rozpowszechniania telewizyjnego nie podlegające obowiązkowi koncesjonowania a pozostające w polskiej jurysdykcji np. transmisja strumieniowa na żywo (live streaming) czy nadawanie w Internecie (webcasting)? Jeśli tak, to czy ten udział powinien być określony na takim samym poziomie (26-40%, 29-45%)?

5.2. Usługi na żądanie

5.2.1. W jaki sposób dostawcy usług na żądanie mogą zapewnić promocję europejskich utworów audiowizualnych oraz dostęp do nich?

5.2.2. Jaka instytucja/organizacja powinna Państwa zdaniem nadzorować i monitorować dostawców usług na żądanie w zakresie promocji produkcji europejskich utworów audiowizualnych?

5.2.3. Jak powinna być realizowana ewidencja wykonywania tych obowiązków przez dostawców usług na żądanie?

5.3. Inne uwagi dotyczące kwestii poruszanych w tym dokumencie problemowym.